

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

P 1 1 3 A 1 0 1 1 1

ZIMSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 1

Razčlemba neumetnostnega besedila

Ponedeljek, 6. februar 2012 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.

Priloga z neumetnostnim besedilom je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začinjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec.

Izpitna pola vsebuje 25 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 60. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Pri nalogah izbirnega tipa izberite samo eno rešitev, če v navodilu ni določeno drugače. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev napišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami. Pazite na slovnično in pravopisno pravilnost odgovorov.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 2 prazni.

Priloga k izpitni poli 1

1. besedilo

Kino

Slovenka

★★★★★

Slovenija/koprodukcija, 2009. Režija: Damjan Kozole. Igrajo: Nina Ivanišin, Peter Musevski, Primož Pirnat, Maruša Kink, Uroš Fürst, Aleš Valič. Drama.

Med obupom in humorjem je Slovenka

Aleksandra (**Nina Ivanišin**), v oglasnikih znana pod šifro Slovenka, ni prijazno dekle. Ima samo eno prijateljico (**Maruša Kink**) in bivšega fanta (**Uroš Fürst**), ki je zaradi nje pustil ženo, a se ga močno izogiba. Mater sovraži, očeta (**Peter Musevski**) pa ima rada, vendar ga ne spusti blizu. Kupila si je stanovanje v središču Ljubljane in se prostituira, da odplačuje kredit zanj. Njene stranke so predvsem tujci, in ker Slovenija predseduje EU, je posel, ki ga večinoma opravi v hotelih, dober. Režiser **Damjan Kozole** je s **Slovenko** uspešno nadgradil svojo filmografijo, saj film vsebuje prepričljive like in napeto zgodbo – ključne elemente, zaradi katerih so bili vsi njegovi dosednji filmi uspešni. Znova mu je uspelo dobiti kar največ izbranih igralcev, med katerimi izstopata Nina Ivanišin v glavni vlogi in Peter Musevski v vlogi njenega očeta Eda. A čar Slovenke ni zgolj v zgodbi in igri, film največ ponudi v kratkih, na videz nepomembnih dialogih, kot je denimo pogovor Eda in njegovega prijatelja Zdravka o samomoru, ki ga končata s frazo: »Smrt me fascinira bolj kot življenje.« Treba je priznati, da je njun pogovor kljub obupu, ki ga razkrije, na smrt smešen.

Igor Harb

2. besedilo

Glas ljudstva o filmu Slovenka

Darinka Borovičanin, LJ

»Všeč mi je bil. Zdi se mi, da precej realno odslkava širšo družbeno situacijo. Sicer pa rada gledam slovenske filme in se potrudim, da nobenega ne izpustim.«

Klara Avsec, LJ

»Moram reči, da Slovenci v zadnjem času ne znajo narediti takega filma, ki bi te razveselil, ko bi stopil iz kinodvorane. Zelo pogrešam tematiko, ki je bila obravnavana v filmu To so gadje ali pa Ko zorijo jagode. Ta film ti pusti težo za ves večer. To pa seveda ne pomeni, da je slab.«

Dušan Sova, LJ

»Film je dober. Zdi se mi zelo realen. Prikazuje stisko nekaterih ljudi in to, da bi bil vsak rad bogat kar čez noč, četudi je delo umazano. Grozno je, da se nekateri preživljajo na tak način. Mislim pa, da koncu nekaj manjka ...«

Tina Čebul, Šoštanj

»Dober film. Obravnava zanimivo tematiko. Pohvaliti moram tudi igralce, ki so odlično odigrali svoje vloge. Film sem si ogledala bolj na fantovo željo, vendar sem ugotovila, da je tako kot Petelinji zajtrk vreden ogleda.«

(Obe besedili prirejeni po Vikendu, 9. 10. 2009.)

Prazna stran

Pozorno preberite izhodiščni besedili in rešite naloge.

1. Dopolnite povedi s podatki o prvem izhodiščnem besedilu.

Prvo izhodiščno besedilo je napisal _____, namenjeno pa je
(Kdo?)
_____. Objavljeno je bilo _____,
(Komu?) (Kdaj?)
in sicer v rubriki _____.
(Kateri?)

(2 točki)

2. Poimenujte vlogo sporočevalca/sporočevalcev v obeh besedilih, tako da podčrtate ustrezno možnost ob poševnicah.

Sporočevalec prvega besedila je režiser filma/poznavalec strokovnega področja/soavtor filma/naključni posameznik.

V drugem besedilu je sporočevalcev več, besedilo tvorijo kot naključni posamezniki/poznavalci strokovnega področja/ igralci v filmu/filmski kritiki.

(1 točka)

3. Kateri sporočevalčev namen prevladuje v prvem besedilu? Obkrožite črko pred pravilnim odgovorom.

Sporočevalec je napisal besedilo predvsem, da bi

- a) analiziral umetniško delo filmskega režiserja Damjana Kozoleta.
- b) predstavil in ovrednotil film Slovenka, ki ga je režiral Damjan Kozole.
- c) prikazal življenje in delo režiserja Damjana Kozoleta.
- č) primerjal film Slovenka z drugimi Kozoletovimi filmi.
- d) izrazil in utemeljil mnenje o slovenskih filmih.
- e) napovedal premiero filma Slovenka.

(1 točka)

4. Napišite tri subjektivne besedne zveze, s katerimi je sporočevalec prvega besedila izrazil svoje mnenje o filmu Slovenka.

(2 točki)

5. Poimenujte nebesedno prvino, s katero je sporočevalec prvega izhodiščnega besedila ovrednotil film, in v povedi pojasnite, kako je povezana z njegovim mnenjem o filmu.

Nebesedna prvina: _____

Pojasnilo: _____

_____ (3 točke)

6. V katero vrsto besedil uvrščamo prvo izhodiščno besedilo? Podčrtajte ustrezno možnost ob poševnicah.

Prvo izhodiščno besedilo spada med vrednotenjska/poizvedovalna/
zagotavljajalna/pozivna/povezovalna/čustvena besedila.

(1 točka)

7. V katero besedilno vrsto spada prvo izhodiščno besedilo? Odgovor napišite na črto.

(1 točka)

8. Obkrožite DA, če so trditve v skladu z vsebino prvega izhodiščnega besedila, ali NE, če niso.

Film Slovenka govori predvsem o predsedovanju Slovenije EU. DA NE

Glavno vlogo v filmu Slovenka igra Nina Ivanišin. DA NE

Glede na žanr spada film Slovenka med drame in je bil predvajan leta 2009. DA NE

Slovenka je naslov oglasnika, v katerem glavna igralka objavlja svoje ponudbe. DA NE

Peter Musevski igra v filmu vlogo očeta Eda in Uroš Fürst vlogo Aleksandrinega nekdanjega fanta. DA NE

Najpomembnejši del filma je zaključni pogovor Eda in Zdravka. DA NE

(3 točke)

9. Na podlagi prvega izhodiščnega besedila poimenujte temo filma Slovenka.

Kaj je tema filma Slovenka?

_____ (1 točka)

10. Drugo izhodiščno besedilo je bilo prvotno govorjeno. Na katero vprašanje so najverjetneje odgovarjali sporočevalci? Vprašanje napišite na črto.

_____ (2 točki)

11. V drugem besedilu vprašani izražajo svoje mnenje o filmu Slovenka in ga utemeljujejo. Ugotovite, kakšno je njihovo prevladujoče mnenje, in podčrtajte ustrezno možnost ob poševnici. Napišite tri različne argumente, s katerimi vprašani utemeljujejo svoje mnenje.

Sporočevalci drugega besedila imajo o filmu Slovenka prevladujoče naklonjeno/nenaklonjeno mnenje.

Argumenti:

(3 točke)

12. Preberite mnenje Klare Avsec iz drugega izhodiščnega besedila. Podčrtajte ustrezno možnost ob poševnici in utemeljite podčrtano trditev, tako da smiselno dopolnite poved.

Klari Avsec je v še č/ni v še č tematika, saj _____

_____.

(2 točki)

13. V katero besedilno vrsto spada drugo izhodiščno besedilo? Podčrtajte pravilno možnost ob poševnici.

Drugo izhodiščno besedilo je poročilo/intervju/reportaža/anketa/komentar.

(1 točka)

14. Poimenujte vrsto poročanega govora v drugem besedilu in nato pretvorite poved.

A Podčrtajte pravilno možnost ob poševnici.

V drugem besedilu je uporabljen premi/odvisni govor.

B Pretvorite poved v drugo vrsto poročanega govora.

Tina Čebul je rekla: »Film sem si ogledala bolj na fantovo željo, vendar sem ugotovila, da je vreden ogleda.«

Pretvorba:

(3 točke)

15. Ugotovite značilnosti obeh izhodiščnih besedil, tako da na ustrezno mesto v preglednici napišete znak X.

	Besedilo je javno.	Besedilo je dvogovorno.	Besedilo je enogovorno.	Besedilo je utemeljevalno.	Besedilo je publicistično.
Prvo izhodiščno besedilo					
Drugo izhodiščno besedilo					

(2 točki)

16. Podčrtane slogovno zaznamovane izraze v spodnjih povedih nadomestite s slogovno nezaznamovanimi in povedi na novo napišite.

Film je na smrt smešen.

Film ti pusti težo za cel večer.

(3 točke)

17. Kako so pomensko povezane spodnje besede? Podčrtajte pravilno možnost ob poševnicah.

režiser, režija, filmografija, film, koprodukcija, drama, igra, kinodvorana

Besede so iz iste besedne družine/iz istega tematskega polja/
sopomenke/blizuzvočnice.

(1 točka)

18. Preberite poved in odgovorite na vprašanji.

Smrt me fascinira bolj kot življenje.

A S katero domačo ustreznico bi v izhodiščnem besedilu lahko nadomestili prevzeto besedo *fascinira*? Napišite jo na črto.

B V katero skupino prevzetih besed spada glagol *fascinirati*?

Glagol *fascinirati* spada glede na stopnjo prevzetosti med
tujke/citatne besede/sposojenke.

(2 točki)

19. Preberite slovarski sestavek in rešite naloge.

vloga¹ -e ž (ô) **1.** *upodobitev osebe v dramskem delu*: vloga je zelo težka; igralec se je dobro vživel v vlogo; igrati glavno, stransko vlogo; naslovna vloga *po kateri ima dramsko, filmsko delo naslov*; tenorska vloga; plesala je vlogo kraljične / filmska, gledališka vloga // *besedilo take upodobitve*: prepisati vlogo; znati vlogo na pamet **2.** *navadno s prilastkom kar kaj opravlja glede na svoj namen*: vloga šole se spreminja; gledališče dobro izpolnjuje svojo vlogo; vloga umetnosti v družbi // *publ., z oslabljenim pomenom izraža lastnost, značilnost, kot jo določa prilastek*: igrati napredno vlogo v boju za socialno osvoboditev; imeti pomembno vlogo pri odločanju *zelo vplivati na odločitev / lastiti si vlogo svetovalca položaj* ● *pog., ekspr. to ne igra nobene vloge to ni važno, je nepomembno*; *ekspr. zmeraj hoče igrati glavno vlogo biti pri kakem dejanju, ravnanju vodilen, odločujoč*; *knjiž. rad igra vlogo človekoljuba se dela človekoljubnega* ◆ *gled. zasesti vlogo izbrati igralca za določeno vlogo*; *karakterna vloga ki predstavlja osebo z izrazitim, zapletenim značajem*; *psih., soc. vloga posameznikovo ravnanje, ki se pričakuje glede na njegov položaj v določeni družbeni skupini*

A V katerem slovarskem pomenu je beseda *vloga* uporabljena v izhodiščnih besedilih? Številko pomena napišite na črto.

B Obkrožite DA, če je trditev o besedi *vloga* pravilna, ali NE, če ni.

Beseda <i>vloga</i> spada med samostalniške besede.	DA	NE
Beseda <i>vloga</i> je naglašena na drugem zlogu.	DA	NE
Beseda <i>vloga</i> je enopomenka.	DA	NE
Beseda <i>vloga</i> se lahko uporablja tudi kot termin.	DA	NE

(3 točke)

20. Dopolnite povedi, tako da iz priimkov v oklepajih tvorite svojilne pridevnike in jih v pravilni obliki zapišete na črte.

Po svetovni premieri na sarajevskem filmskem festivalu začenja najnovejši

_____ (Damjan Kozole) film svojo pot po slovenskih kinematografih.

Poleg izvrstno odigranih ženskih vlog nas prepričajo tudi _____

(Primož Pirnat), _____ (Aleš Valič) in

_____ (Uroš Fürst) igra.

(2 točki)

21. V spodnji povedi je podčrtan glagol. Določite mu glagolski vid. Nato dopolnite poved, tako da uporabite vidski par podčrtanega glagola, in sicer v istem glagolskem času.

Aleksandra je odplačevala kredit za stanovanje.

Glagolski vid: _____

Aleksandra _____ kredit za stanovanje.

(2 točki)

22. Priredno zloženo poved pretvorite v podredno z dopustnim odvisnikom.

Aleksandra ima rada očeta, vendar ga ne spusti blizu.

Podredno zložena poved z dopustnim odvisnikom:

_____ (2 točki)

23. Besedo *film* uporabite v povedih, tako da bo v vlogi osebk, predmeta in prislovnega določila.

Osebek: _____

Predmet: _____

Prislovno določilo: _____

(4 točke)

24. V zadnji povedi prvega izhodiščnega besedila je uporabljen zaimek *njun*. Na črto napišite besedno zvezo, na katero se navezuje.

_____ (1 točka)

25. Napišite objektivno predstavitev filma Slovenka. Pomagajte si s podatki iz prvega izhodiščnega besedila. Besedilo naj obsega najmanj 80 besed. Pišite na naslednjo stran.

(12 točk)

Prazna stran